

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 57 0 Ps 123449 21 Rev
Dana, 05.04.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija ovog suda Gorjane Popadić, kao predsjednik vijeća, Violande Šubarić i Biljane Tomić, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja MH E. M.p. a.d. T., koga zastupa J.M., advokat iz T., protiv tužene B.S. a.d. B., u stečaju, koju zastupa A.I., advokat iz G., radi utvrđenja, vrijednost spora 2.602.102,02 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 123449 19 Pž od 10.06.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 05.04.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 123449 17 Ps od 29.03.2019. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja za utvrđenje da se potraživanje tužitelja prema tuženoj u iznosu od 2.602.102,02 KM razvrstava u peti isplatni red, pod tačkom 5. stav 1. člana 269. Zakona o bankama Republike Srpske, što je tužena dužna priznati i trpjeti, te da se ova činjenica ima unijeti u tabelu potraživanja tužene, kao i zahtjev tužitelja za naknadu troškova parničnog postupka, te je obavezan tužitelj da tuženoj isplati iznos od 7.560,00 KM na ime naknade troškova parničnog postupka, dok je zahtjev tužene za naknadu troškova parničnog postupka u preostalom dijelu u iznosu od 750,00 KM odbijen kao neosnovan.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 123449 19 Pž od 10.06.2020. godine žalba tužitelja je odbijena i potvrđena prvostepena presuda, te je odbijen zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava žalbe.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se osporena presuda preinači ili ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Tužbenim zahtjevom tužitelj je tražio da se utvrdi da se njegovo potraživanje prema tuženoj u iznosu od 2.602.102,02 KM razvrsta u peti isplatni red i da se ta činjenica unese u tabelu potraživanja tužene.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je sljedeće činjenično stanje: da su tužitelj i tužena bili u ugovornom odnosu na osnovu kojeg je tužitelj kao deponent deponovao kod tužene kao banke novčana sredstva; da potraživanje tužitelja i njegova visina nisu bili sporni u postupku likvidacije, a ni u stečajnom postupku koji se vodi nad imovinom tužene, budući da su likvidacioni upravnik i stečajni upravnik priznali osnovanost potraživanja tužitelja u iznosu od 2.602.102,02 KM, ali su isto svrstali u peti suspendovani isplatni red, a tužitelj je smatrao da bi bilo pravilno njegovo potraživanje svrstati u peti isplatni red bez suspendacije isplate; da Republika Srpska ima učešće u vlasništvu nad kapitalom tužitelja od 100 % i da je jedini vlasnik nad kapitalom fondova koji zajedno imaju učešće u vlasništvu nad kapitalom tužene od 99,94 %, a da fondovima upravlja IRB RS čiji je takođe jedini osnivač Republika Srpska, tako da su akcionari tužene fondovi čiji je osnivač i vlasnik 100 % Republika Srpska. Tokom postupka bilo je sporno da li parnične stranke imaju status povezanih lica, a slijedom toga da li treba suspendovati isplatu predmetnog potraživanja koje je u stečajnom postupku nad tuženom svrstano u peti isplatni red.

Polazeći od naprijed utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio da su tužitelj i tužena bili u ugovornom odnosu na osnovu kojeg je tužitelj kao deponent kod tužene deponovao novčana sredstva i da taj odnos odgovara odnosu definisanom u članu 1035. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 i „Službeni glasnik RS“ broj:17/93, 3/96, 39/03, 74/04), da je tužitelj povezano lice sa tuženom na osnovu odredbe člana 2. stav 1. tačka 23. Zakona o bankama Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj 4/17, u daljem tekstu: ZB RS), slijedom čega je u skladu sa odredbom člana 269. stav 1. tačka 5. i stav 3. ZB RS priznato glavno potraživanje i potraživanje na ime kamata pravilno svrstano u peti suspendovani isplatni red i da će se isto isplatiti nakon što se izvrši isplata drugim povjeriocima, pa je tužbeni zahtjev kao neosnovan odbio.

Drugostepeni sud je, odlučujući o žalbi tužitelja izjavljenoj protiv prvostepene odluke, prihvatio kao pravilna činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, pa je žalbu odbio kao neosnovanu i potvrdio prvostepenu presudu.

Osporena presuda je pravilna i na zakonu zasnovana.

Odredbom člana 273. ZB RS propisano je da se na stečaj banke primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje stečajni postupak, osim ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Odredbom člana 2. stav 1. tačka 23. ZB RS propisano je da su povezana lica fizička i pravna lica koja su međusobno povezana vlasništvom nad kapitalom ili upravljanjem kapitalom sa 20 % ili više glasačkih prava ili kapitala ili na drugi način povezana radi postizanja zajedničkih poslovnih ciljeva, tako da poslovanje i rezultati poslovanja jednog lica mogu značajno uticati na poslovanje, odnosno rezultate poslovanja drugog lica, a povezanim licima smatraju se i: tačka 1. lica koja su međusobno povezana: tako da jedno lice, odnosno lica koja se smatraju povezanim licima u skladu sa ovom tačkom, zajedno, posredno ili neposredno, učestvuju u drugom licu (alineja prva) i tako da u dva lica učešće ima isto lice, odnosno lica koja se smatraju povezanim licima u skladu sa ovom tačkom (alineja druga).

Prema odredbi člana 269. stav 1. ZB RS u postupku likvidacije isplata obaveza vrši se po slijedećem redosljedu prioriteta tako da ostali depoziti spadaju u peti isplatni red (tačka 5.). Prema stavu 3. istoga člana, u postupku iz stava 1. ovog člana isplate bilo kakvih obaveza banke između ostalih, prema povezanim licima, suspenduju se sve dok u potpunosti ne budu isplaćene obaveze prema drugim povjeriocima banke.

Odredbom člana 279. stav 1 ZB RS propisano je da u postupku stečaja, banka isplatu obaveza vrši prema redosljedu prioriteta i uslovima isplata u postupku likvidacije banke utvrđenim članom 269. ovog zakona.

U konkretnom slučaju iz utvrđenog činjeničnog stanja, koje ne može biti predmet pobijanja u revizionom postupku, prema izričitoj zabrani propisanoj odredbom člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), proizlazi da je tužitelj kod tužene deponovao novčani iznos od 2.602.102,02 KM, da je nad tuženom otvoren stečajni postupak u kojem je stečajni upravnik priznao prijavljeno potraživanje tužitelja u naprijed navedenom iznosu i da je ono svrstano u peti isplatni red po članu 269. stav 1. tačka 5. ZB RS, te da je suspendovana njegova isplata u skladu sa stavom 3. toga člana zbog ocjene da je tužitelj povezano lice sa tuženom, što je tužena osporavala. Nije sporno da Republika Srpska ima učešće u vlasništvu nad kapitalom tužitelja od 100 % i da je jedini vlasnik nad kapitalom fondova koji zajedno imaju učešće u vlasništvu nad kapitalom tužene od 99,94 %, a da fondovima upravlja IRB RS čiji je takođe jedini osnivač Republika Srpska, tako da su akcionari tužene fondovi čiji je osnivač i vlasnik 100 % Republika Srpska.

Kod takvog stanja stvari, suprotno tvrdnji revidenta, pravilnom primjenom materijalnog prava iz odredbe člana 269. stav 1. tačka 5. i stav 3. ZB RS, u vezi sa članom 2. stav 1. tačka 23. pod 1. alineja prva i druga odbijen je tužbeni zahtjev, pa je slijedom toga neosnovan i revizionni prigovor da je osporena odluka o odbijanju tužbenog zahtjeva da se predmetno potraživanje ostavi u petom isplatnom redu ali bez suspenzije isplate tog potraživanja, donesena uz pogrešnu primjenu materijalnog prava.

Suprotno tvrdnji revidenta, pravilan je zaključak nižestepenih sudova da se status povezanih lica u stečaju banke cijeni saglasno odredbi člana 2. stav 1. tačka 23. ZB RS, kako su pravilno učinili nižestepeni sudovi, a ne prema odredbi člana 141. Zakona o stečaju („Službeni glasnik RS“ broj 16/16), kako pogrešno smatra revident.

Drugostepeni sud je pravilno cijenio i žalbene prigovore tužitelja koji se odnose na činjenicu da je tužitelj deponovao novčana sredstva kod raznih banaka, a ne isključivo kod tužene, nepostojanja nadležnosti Agencije u stečajnom postupku banke i mišljenje Ministarstva od 30.06.2017. godine, te o istima u pobijanoj presudi dao razloge koje u potpunosti kao pravilne prihvata i ovaj sud.

Imajući u vidu naprijed navedeno neutemeljeni su revizionni prigovori da je prilikom donošenja osporene odluke o odbijanju tužbenog zahtjeva materijalno pravo pogrešno primijenjeno.

Neargumentovan je i paušalan i revizionni prigovor da je pobijana presuda zahvaćena povredama odredaba parničnog postupka, jer to ne proizlazi iz njenog sadržaja.

Prema navedenom, pobijana presuda nema nedostataka na koje se ukazuje revizijom, niti onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa je na osnovu odredbe člana 248. ZPP, odlučeno kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić